

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207948
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8319207948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: V. B., I.. XX.XX.XXXX, Z. K. XX, XXX XX, zastúpeného: Mgr. Ivan Chvostek, advokát, Štefánikova 17, 066 01 Humenné, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5Csp/161/2019-158 zo dňa 11.07.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1786 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1786 eur od 14.05.2022 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Citoval ustanovenie § 261 ods. 6, písm. d) a § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj ako „ZoSÚ“), § 3 ods. 3, § 8 ods. 3 a 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3,5, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 456 a § 458 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi stranami sporu bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva a zároveň zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 1.284,25 eura, pričom žalobca celkovo poskytnutý úver splatil sumou vo výške 3.070,25 eura. Dospel k záveru, že uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje povinnú náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, teda údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o termíne konečnej splatnosti úveru, ako aj ďalšiu podstatnú náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov a tiež uvedenie samotnej výšky RPMN. Vzhľadom na uvedené zistenia dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods.

1 písm. b) ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov. S poukazom na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalovanému ako veriteľovi z predmetnej úverovej zmluvy vznikol iba nárok na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré boli žalobcovi reálne poskytnuté a to vo výške 1.284,25 eura. Doposiaľ však žalobca zaplatil už sumu 3.070,25 eura, na strane žalovaného tak došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 1.786 eur. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného. Konštatoval, že žalobca sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení vo výške 750 eur dňa 31.10.2019, keď udelil plnomocenstvo svojmu právnomu zástupcovi na zastupovanie. Nakoľko žaloba v danej právnej veci o zaplatenie sumy 750 eur bola podaná dňa 31.10.2019, bola podaná v rámci dvojročnej subjektívnej doby. V súvislosti s nárokom žalobcu, ktorý žalobca počas konania rozšíril podaním doručeným súdu dňa 04.05.2022 podľa názoru súdu prvej inštancie ani v tejto časti nedošlo k premlčaniu nároku, pretože žalobca uhradil splátky žalovanému, nebol si vedomý toho, že plní nad rámec svojich povinností a až doručením prehľadu splátok žalovaným dňa 20.01.2022 sa žalobca dozvedel o plnení nad rámec toho, čo mal zaplatiť. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že v prípade subjektívnej premlčacej doby je jej začiatok viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného (spotrebiteľa) o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila. Slová „keď sa oprávnený dozvie“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa to mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe konštatoval, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné so zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu súd prvej inštancie dospel k záveru, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobcovi, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% z dôvodu, že žalobe bolo vyhovené.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal nesprávne posúdenie námietky premlčania voči nároku uplatnenému rozšírením žaloby. Súd prvej inštancie posúdil námietku premlčania pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby ohľadne rozšíreného nároku nesprávne, a v rozpore so súdom označenými rozhodnutiami. Žalobca podal žalobu v roku 2019, a to dňa 31.10.2019 na základe tvrdenia o vzniku bezdôvodného obohatenia 750 eur. Vtedy mal vedomosť o celej výške svojho nároku, ktorý neskôr uplatňoval rozšírením žaloby, pretože všetky platby predsa vykonával on. Považoval preto za neakceptovateľný taký záver, že žalobca nevie, koľko zaplatil a teda koľko preplatil, ak všetky tieto údaje mal od vykonania každej úhrady. V januári 2022 resp. v roku 2022 sa nedozvedel žiadnu novú, dovtedy pre neho neznámu a nepoznanú informáciu. Taktiež žalovaný namietal, že zdôvodnenie aplikácie 10-ročnej premlčacej doby je v rozpore s rozhodnutím SD EÚ vo veci C-485/19, na ktoré sa procesný súd odvoláva, nemá oporu v dokazovaní a teda ani v použití príslušného ustanovenia Občianskeho zákonníka. V konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by inak odôvodnili aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Posúdenie námietky premlčania súdom preto nemá oporu ani v dokázaných skutočnostiach a ani v právnom stave prejednávanej veci. Z napádaného rozsudku nevyplýva jediná dokázaná skutočnosť o úmysle žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Pri posudzovaní námietky premlčania sa konajúci súd vôbec nevyporiadal s predloženými dôkazmi, resp. zaoberal sa nimi len tak, aby vyhovel žalobe a z rozsudku je zjavné porušenie rovnosti sporových strán. Poukázal na to, že predložil počas konania inšpekčný záznam Slovenskej obchodnej inšpekcie, ktorá aj v čase relevantnom k obdobiu, kedy došlo k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere medzi sporovými stranami, vykonávala kontrolu rovnakých zmlúv (ako bola uzavretá aj v prípade žalobcu) a dospela ako kontrolný orgán dohľadu k záveru, že zmluvy o revolvingovom úvere obsahujú všetky predpísané náležitosti. Žalovaný odvolanie ďalej odôvodnil predčasnými a nesprávnymi závermi súdu o otázke, či údaj o konečnej splatnosti a jeho neuvedenie môže byť spojené s bezúročnosťou úveru. Nesprávnosť vyplýva z

nesprávneho prejudiciálneho posúdenia bezúročnosti úveru s neuvedením termínu konečnej splatnosti, čo jednoznačne odporuje smernici 2008/48/ES, na čo poukázal aj Súdny dvor EÚ vo veci C-42/15. Poukázal na zmenu právnej úpravy v ZoSÚ, ktorá bola Národnou radou SR schválená dňa 12.10. 2017, a bolo schválené o. i. aj to, že v § 9 ods. 2 písm. d) došlo k vypusteniu slov „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Dôvodom prijatia úpravy bolo zosúladienie ZoSÚ so smernicou 2008/48/ES. Z toho je zrejmé, že požiadavka na uvádzanie „termínu konečnej splatnosti“ je požiadavkou nad rámec smernice. Taktiež závery súdu a odôvodnenie rozhodnutia sú v rozpore so skutkovým stavom, pretože zo zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva, že táto pozostáva aj z ustanovení zahrnutých v zmluvných dojednaniach a prílohách zmluvy. Rovnako je podľa žalovaného nesprávny aj záver vo vzťahu k údajom o dobe trvania zmluvy, ktorý sa uvádza v zmluvných dojednaniach, v článku 9., bod 9.1, kde sa výslovne hovorí o tom, že zmluva je uzavretá na dobu neurčitú. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol, že v zmluve nie sú uvedené predpoklady použité na výpočet RPMN, čo je tiež nesprávnym skutkovým záverom, pretože tie vyplývajú z článku 3, bod 3.2 zmluvných dojednaní. Z uvedených dôvodov preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd napádaný rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie, alebo napádaný rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolania žalovaného v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom a nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Podľa 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany sporu, ktoré jej poskytujú predpisy upravujúce civilný proces. O procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávny procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

10. Odvolateľ uviedol ako dôvod odvolania ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že dôvodnosť tejto námietky nebola zo spisu zistená. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia pre absenciu obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, a ako sa vypořiadal s námietkou premĺčania vznesenou zo strany žalovaného, v súlade so súčasnou judikatúrou súdov SR a Súdneho dvora EÚ. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP.

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, to znamená, že musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom

medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti.

12. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a nožnej miery zistenia skutkového stavu.

13. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP. Všetky skutkové zistenia (vychádzajúc z listín predložených stranami sporu, ako úverová zmluva, prehľad platieb žalobcu ku dňu 18.01.2022, návrh na rozšírenie žaloby), na základe ktorých súd prvej inštancie posúdil vznesenú námietku premlčania ako nedôvodnú, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

14. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7Cdo/7/2010).

15. Je nepochybné, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj ako „zmluva“) uzatvorená medzi stranami sporu dňa 10.06.2013 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zároveň nebolo sporné, že túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru zo strany veriteľa poskytujúceho úvery v rámci svojho podnikania spotrebiteľom, možno podľa ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ podradiť pod právnu úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ.

16. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide o uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ v zmluve o spotrebiteľskom úvere. V čase uzatvorenia zmluvy (10.06.2013) ZoSÚ v ustanovení § 9 upravoval obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S neuvedením niektorých spájal sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

17. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2. Medzi nimi pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Pod písm. j/ je uvedená ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN.

18. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o termíne konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ) v zmluve. Ako vyplýva z obsahu uzavretej úverovej zmluvy, tá predstavovala jednak zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru vo výške 1.500 eur a jednak

nasledujúcu zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom 790,84 eura. Pri úvere vo výške 1.500 eur je uvedený počet splátok 42, čo pri revolvingu neprichádza do úvahy. Nie je totiž možné určiť počet mesačných splátok. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný okrem prvotného úveru poskytol následne žalobcovi aj revolving. Termín konečnej splatnosti v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru uvedený nie je a tento nemožno určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluve, keďže v zmluve je uvedený len počet splátok, periodicita splácania, absentuje však uvedenie dátumu prvej splátky. Keďže nie je zrejmý dátum počiatku povinnosti splácania úveru, nemožno určiť ani jeho konečnú splatnosť. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na Oznámenie o schválení úveru a Zmluvné dojednania k úverovej zmluve ako súčasť zmluvy, tieto listiny neboli z jeho strany predložené. Žalovaný v tomto smere neunesol dôkazné bremeno.

19. Termín konečnej splatnosti úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu (v predmetnom prípade teda dňa 06.06.2013). V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku.

20. Odvolací súd sa taktiež stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o absencii uvedenia samotnej výšky RPMN v zmluve podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ. Chýba písomná dohoda ako zmluvný konsenzus oboch strán pri údají o RPMN vzhľadom na kontraktálny proces vyplývajúci z § 43a a nasl. Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy totiž vyplýva, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalobcu (70,01%) a iná v akceptácii žalovaného (68,07 %). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN v písomnej forme. S poukazom na § 44 ods. 2 vetu prvú Občianskeho zákonníka, totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalovaného považovať za nový návrh zmluvy, ktorý by však žalobca musel písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN písomnou formou preto spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

21. Odvolací súd navyše dodáva, že žalovaný do zmluvy zakomponoval neprimerane vysoký úrok v úžerníckej výške 70,01 %, napriek skutočnosti, že ako poskytovateľovi finančných služieb mu muselo byť z dostupných zdrojov zrejmé (napr. z internetovej stránky Národnej banky Slovenska, z ktorej vyplýva, že pri čerpaných úveroch pre obyvateľstvo v rozhodnom období priemerná úroková miera pre obdobne úvery predstavovala 11,06 % p.a.), že požadovaný úrok v danom prípade bol mnohonásobne vyšší ako úrok, za ktorý za obdobných podmienok banky úver poskytovali. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ), nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody.

22. Vzhľadom na absenciu obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. f/ a j/ ZoSÚ sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov.

23. Keďže úver poskytnutý na základe zmluvy uzavretej medzi stranami sporu je s poukazom na ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ bezúročný a bez poplatkov, žalovaný mal nárok len na vrátenie sumy, ktoré žalobcovi reálne poskytol, t.j. 1.284,25 eura. Žalobca však žalovanému zaplatil viac, a to 3.070,25 eura (č.l. 104 spisu). Vzhľadom na uvedené suma 1.786 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktorú je povinný vydať žalobcovi, keďže ju získal plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 OZ).

24. Ďalšou rozhodujúcou právnou otázkou bolo posúdenie premlčania, nakoľko žalovaný v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie premlčania žalobcom uplatneného nároku, a to v subjektívnej aj objektívnej premlčacej dobe.

25. Občiansky zákonník v ust. § 107 upravuje premlčaciu dobu pre vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozlišuje medzi subjektívnou (§ 107 ods. 1) a objektívnou premlčacou dobou (§ 107 ods. 2). Začiatky ich plynutia sú upravené odlišne.

26. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom,

judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené

27. Z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva záver, že žalobca podal v rámci subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v časti 750 eur dňa 31.10.2019, pričom tá začala plynúť odo dňa, kedy sa dozvedel o ňom pri udelení plnomocenstva advokátovi 31.10.2019 a žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v časti 1.036 eur v zmysle rozšírenej žaloby zo dňa 03.05.2022 (č.l. 34), ktorá začala plynúť odo dňa doručenia prehľadu platieb žalobcu žalovaným súdu prvej inštancie dňa 20.01.2022.

28. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie s poukazom na ním uvedenú judikatúru Najvyššieho súdu SR a a Ústavného súdu SR, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobca dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mal poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobca skutočne dozvedel, že na jeho úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mal žalobca k dispozícii údaje, ktoré mu umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedel, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný.

29. Za týchto okolností treba prisvedčiť záveru súdu prvej inštancie v predmetnej veci, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je v súlade so súčasnou judikatúrou posunutý na moment, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v prejednávanej veci možno v prípade žaloby v časti 750 eur posunúť na moment, kedy získal potrebné informácie o obohatení žalovaného od svojho advokáta. Žaloba bola podaná 31.10.2019, teda v subjektívnej premlčacej dobe. Pokiaľ ide o začiatok plynutia subjektívnej lehoty ohľadne rozšírenej časti žaloby 1.036 eur, aj v tomto prípade sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že táto plynie od vtedy, kedy žalobca z výpisu platieb k zmluve, ktoré žalovaný predložil súdu v januári 2022, zistil rozhodujúce informácie o tom, akú čiastku bezdôvodne hradil žalovanému nad rozsah istiny úveru. Žalobca rozšíril svoju žalobu dňa 04.05.2022, teda v subjektívnej premlčacej dobe.

30. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že predmetom tohto konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EU majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom vnútroštátne právo im odporuje, ma súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. Správne súd prvej inštancie poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ, ako aj judikatúru Najvyššieho súdu SR o dôvodnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacia lehoty, v rámci ktorej môže spotrebiteľ podať žalobu o vrátenie peňažných súm neoprávnene zaplatených predajcovi alebo dodávateľovi na základe nekalej podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere. Pre naplnenie zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS v zásade bez ďalšieho vzhľadom na odbornú profesionálnu zdatnosť v činnosti poskytovania pôžičiek sa úmysel žalovaného dodávateľa prezumuje a dôkazné bremeno ho zaťažuje v otázke preukázania okolnosti neúmyselného konania.

31. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide o uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa ZoSÚ účinného v čase uzatvorenia zmluvy, respektíve požadovanie odplaty za poskytnutie úveru v súlade s dobrými mravmi. Zákon pritom žalovanému ako obchodníkovi ukladá, čo má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Obchodník vie, čo mu zákon ukladá. Vie, že zmluva musí obsahovať správne konečnú splatnosť, RPMN, čestné úroky a poplatky, atď., ale do zmluvy predpísané správne a

úplné náležitosti nedá a nečestné úroky a poplatky sofistikovane zakrýva jednak ich rôznym rozčlenením v zmluve a jednak ich rozdelením aj do vedľajších dojednaní. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

32. Úmysel obchodníka získať na úkor spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie je daný tým, že úverovú zmluvu uzatvára s cieľom získať odplatu vo forme úrokov, prípadne poplatkov. Zákon pritom obchodníkovi ukladá, čo má zmluva obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Ako profesionál tak robí preto, že to tak chce urobiť, aj keď vie, že nekoná v súlade so zákonom. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej doby však spočíva v prvom rade v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať, čo je ale najmenej pravdepodobná možnosť. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel žalovaného ako dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. U obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon a ako profesionál zákon poznať musí, lebo je to jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od spotrebiteľa aj vie, ako má s právom naložiť a teda či sa vedome a úmyselne rozhodne, že sa bude na úkor spotrebiteľa nezákonne prijímaním nedôvodných platieb obohacovať alebo nie.

33. Zmluva bola uzatvorená dňa 10.06.2013. Žalobca si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v časti 750 uplatnil žalobou na súde dňa 31.10.2019 a v rozšírenej časti 1.036 eur dňa 04.05.2022. Z uvedeného vyplýva, že desaťročná premlčacia doba neuplynula ani od uzavretia zmluvy o úvere. Správne preto dospel súd prvej inštancie k záveru, že nedošlo k premlčaniu žalobcom uplatnených nárokov v objektívnej premlčacej dobe.

34. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli (k odvolaniu sa nevyjadril a ani mu žiadne trovy konania v odvolacom konaní zo spisu nevyplývajú) a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania

36. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).